

[Pragmatismus]

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[1995](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 25. 7. 1995
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 25. 7. 1995

[Pragmatismus]

William James v předmluvě ke svému „Pragmatismu“ píše: „Hnutí pragmatické – jméno toto se mi nelíbí, je však pozdě je měnit – se náhle objevilo, jako kdyby spadlo s nebe.“ Vskutku název „pragmatismus“, ostatně podobně jako „realismus“, je zcela nevhodné a zejména dnes nás svými etymologickými souvislostmi naléhavě upozorňuje na nebezpečí, která jsou s jeho chápáním spojena. Jsou to nebezpečí zdaleka nikoliv jen teoretická a výkladová, nýbrž velice „praktická“, osobní i společenská, vědecká i politická atd. Už slovo realismus ukazuje na souvislost se slovem res, tj. věc. Podobně pragmatismus poukazuje zase na souvislost s řeckým slovem pragma, tj. rovněž věc. Navíc souvisí řecké PRAGMA se slovesem PRATEIN, tj. dělati, robiti, takže PRAGMA je to, co bylo vyrobeno, uděláno. V řečtině stojí proti PRATEIN jiné sloveso, totiž POIEIN, jež zdůrazňuje tvořivé děláni, tedy tvoření. Mezinárodní slovo praxe (latinsky praxis) je rovněž odvozeno od řeckých slov PRATEIN a PRAXIS.

(Písek, 950725-1.)